

Звіт

про врахування рекомендацій та зауважень при перегляді освітньої програми

«Середня освіта (Історія)»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Терміни проходження попередньої акредитаційної експертизи (за наявності): _____

№ з/п	Рекомендації та зауваження		Інформація про врахування/ неврахування рекомендацій	Фактичний термін врахування рекомендацій (за наявності – протокол кафедри, ін.)	Примітка
1.	ЕГ/ГЕР за результатами акредитації освітньої програми (Рекомендований термін усунення зауважень відповідно до звітів ЕГ/ГЕР)				
2.	Відгуки стейкхолдерів				
	Людмила БАБЕНКО , доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка	1.Інтегрувати/ввести нові освітні компоненти, присвячені інклюзивній освіті, роботі з учнями з особливими освітніми потребами. 2.Передбачити окремі освітні компоненти, спрямовані на ознайомлення з ключовими положеннями реформи НУШ та	1.До каталогу вибіркових дисциплін введено дисципліну: «Інклюзивне освітнє середовище НУШ». Крім того в межах курсу «Педагогіка» передбачено змістовий модуль «Основи інклюзивної освіти». 2.До каталогу вибіркових дисциплін введено дисципліну: «Педагогіка	Протокол кафедри №4 від 27.11.2024 р.	

		сучасними методиками навчання історії, зокрема критичного мислення, інтегрованого підходу, компетентнісно-орієнтованого оцінювання.	партнерства в освітньому середовищі НУШ», «Критичне мислення: теорія та методика навчання», «Креативні педагогічні технології». <i>Для забезпечення цілісного розуміння студентами особливостей впровадження реформи «Нова українська школа» в освітній галузі «Громадянська освіта. Історія» на рівні базової та профільної середньої школи до вибіркової складової програми включено такі навчальні дисципліни:</i> «Громадянська освіта: теорія та методика навчання», «Методика вивчення шкільного курсу «Історія: Україна і світ»», «Держави Азії, Африки та Латинської Америки у шкільному курсі історії», «Країни Європи та Америки у шкільному курсі нової історії», «Країни західної Європи у		
--	--	--	---	--	--

			шкільному курсі новітньої історії», «Народознавство: теорія та методика навчання». Запровадження цих освітніх компонентів сприяє формуванню в майбутніх учителів історії фахової обізнаності щодо змістових трансформацій, методичних інновацій і міжпредметних зв'язків в умовах сучасної освітньої політики.		
	Світлана МОЦАК, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін Сумського державного педагогічного університету ім. А.С.Макаренка	1.Передбачити включення освітніх компонентів, присвячених формуванню професійного іміджу вчителя – зокрема комунікативної культури, педагогічного етикету, публічної репрезентації, елементів soft skills і роботи з інформаційним простором (зокрема в умовах цифровізації освіти). 2.Розширити зміст вибіркової частини за рахунок курсів із культурної антропології, етнографії та історії	<i>1. До каталогу вибірових навчальних дисциплін включено такі курси:</i> «Професійний імідж вчителя», «Основи масової комунікації», «Технологія історичного міфу», «Цифрові технології у вивченні історії». 2. «Історична антропологія», «Етнографія», «Музейна педагогіка», «Народознавство: теорія та методика навчання», «Історія повсякденного	Протокол кафедри №6 від 20.01.2025 р.	

		повсякдення – як актуальних напрямів історико-гуманітарної підготовки майбутнього вчителя історії. 3.Розширити вибіркову складову освітньої програми за рахунок включення дисциплін з медіаграмотності та критичного мислення.	життя країн Західної Європи в новітній період», «Історія винахідництва», «Економічне диво як феномен розвитку країн у новітній період». До інваріантної складової базового навчального плану освітньої програми (1 семестр) включено освітній компонент «Етнографія та історія повсякдення: педагогічні студії для майбутнього вчителя», що органічно доповнює українознавчий блок дисциплін і сприяє формуванню в здобувачів здатності до інтеграції історико-культурної спадщини у зміст шкільної історичної освіти. 3. Реалізацію третьої пропозиції стейкхолдера забезпечують такі вибіркові навчальні курси, як «Медіаграмотність», «Основи масової комунікації», «Технологія		
--	--	--	--	--	--

			історичного міфу».		
	Тетяна ЛАДИЧЕНКО, кандидат історичних наук, професор, завідувач кафедри методології та методики суспільних дисциплін Українського державного університету імені Михайла Драгоманова	1. У першому/другому семестрах доцільно розширити перелік освітніх компонентів за рахунок дисциплін українознавчого спрямування (наприклад, «Українська етнографія», «Культура українського повсякдення» тощо). 2. Доцільно включити до вибіркової складової освітньої програми освітні компоненти практико орієнтованого та дослідницького спрямування, які сприятимуть формуванню у майбутніх учителів історії здатності до локального історичного дослідження, вміння працювати з джерельною базою, аналізувати просторові аспекти історичних процесів, використовувати матеріали музеїв і архівів у навчальному процесі.	1. До інваріантної складової базового навчального плану освітньої програми (1 семестр) включено ОК22. «Етнографія та історія повсякдення: педагогічні студії для майбутнього вчителя», крім того вибірковий блок ОП поповнений такими дисциплінами, як: «Народознавство: теорія та методика навчання», «Історія повсякденного життя країн Західної Європи в новітній період», «Історія винахідництва», «Економічне диво як феномен розвитку країн у новітній період». 2. До каталогу вибірових навчальних дисциплін введено такі курси дослідницького спрямування: «Історична географія», «Практичне релігієзнавство», «Іслам: теорія і практика», «Зарубіжна історична	Протокол кафедри №6 від 20.01.2025 р.	

			біографістика нового часу», «Архівознавство та архівна практика», «Музеєзнавство та музейна практика», «Джерелознавство та історіографія історії України», «Джерелознавство та історіографія всесвітньої історії», «Українська історична біографістика». На засіданні кафедри ухвалено рішення про доповнення змістових модулів робочої програми ОК 10 «Основи наукових досліджень та науково-дослідницька практика» модулем «Методологія педагогічного дослідження».	Протокол кафедри №9 від 24.04.2025 р.	
	Галина БУЯК, директор Тернопільського академічного ліцею «Генезис» Тернопільської міської ради	1. Для поглиблення цифрової компетентності здобувачів передбачити окремий курс/спецкурс або модуль, присвячений цифровим технологіям в історичній	<i>1.Каталог вибірових дисциплін поповнено такими предметами: «Історія у VR», «Цифрові технології у вивченні історії» .</i> <i>2. Каталог вибірових</i>	Протокол кафедри №6 від 20.01.2025 р.	

		освіті. 2. Для посилення міждисциплінарних зв'язків ширше інтегрувати історичні компоненти ОП з іншими сферами знань (громадянська освіта, культурологія, філософія), зокрема шляхом введення міждисциплінарних курсів/спецкурсів чи проєктної діяльності. 3. Для актуалізації методичної підготовки здобувачів посилити блок методичної підготовки у контексті сучасних підходів до викладання історії у школі, зокрема з урахуванням реформи НУШ та принципів діяльнісного навчання.	<i>дисциплін поповнено такими предметами:</i> «Українці у світовій цивілізації і культурі», «Технологія історичного міфу», «Шпацер по старій Галичині», «Міграційні процеси в сучасній Європі», «Історія субкультур в Україні», «Революції в європейській історії» «Історія винахідництва», «Економічне диво як феномен розвитку країн у новітній період», «Трансформаційні процеси на пострадянському просторі». 3. Розширено фахову підготовку ОП за рахунок таких дисциплін: ОК 18 «Етнографія та історія повсякдення: педагогічні студії для майбутнього вчителя» (3 кредити, 1 семестр); ОК 23 «Теорія і методика навчання громадянської освіти та		
--	--	---	---	--	--

			правознавства» (3 кредити, 7 семестр). <i>Каталог вибірових дисциплін поповнено такими предметами:</i> «Педагогіка партнерства в освітньому середовищі НУШ», «Інклюзивне освітнє середовище НУШ», «Країни Європи та Америки у шкільному курсі нової історії», «Народознавство: теорія та методика навчання», «Країни західної Європи у шкільному курсі новітньої історії». <i>У курсі «Теорія та методика навчання історії в школі» передбачено</i>		
	Зоряна ШАФРАНСЬКА, директор Микулинецького опорного закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів Микулинецької селищної ради	1. Посилити увагу до формування цифрових компетентностей вчителя, зокрема в контексті дистанційного й змішаного навчання. 2. Передбачити курси/спецкурси, спрямовані на формування професійного	1. У межах освітньої програми Середня освіта (Історія) посилено увагу до формування цифрових компетентностей майбутнього вчителя шляхом включення до навчального плану низки вибірових освітніх компонентів,	Протокол кафедри №6 від 20.01.2025 р.	

		іміджу сучасного вчителя, розвиток комунікативної культури, етичної поведінки та особистісного бренду педагога в цифрову епоху.	орієнтованих на використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності, зокрема: «Цифрові технології у вивченні історії» – надає базові знання та практичні навички роботи з цифровими інструментами для планування, організації та супроводу освітнього процесу. Вибіркові дисципліни «Медіаграмотність», «Основи масової комунікації», «Технологія історичного міфу» – формують критичне мислення, навички аналізу інформації з медіа та мережевих ресурсів, що є важливими для сучасного вчителя історії. Дистанційні елементи в рамках навчальних і виробничих практик – передбачають використання електронних освітніх	
--	--	--	---	--

			платформ, цифрових інструментів звітності та оцінювання, інтерактивних форм зворотного зв'язку тощо. Окрема увага приділяється впровадженню елементів змішаного та дистанційного навчання, що відображено в підготовці до педагогічної практики й у методичних курсах, зокрема через використання платформи Moodle, Google Classroom та інтерактивних освітніх сервісів. 2. У відповідь на пропозицію передбачено курси, спрямовані на формування професійного іміджу сучасного вчителя, розвиток комунікативної культури, етичної поведінки та особистісного бренду педагога, реалізовано такі заходи: - до вибіркової складової програми включено		
--	--	--	---	--	--

			освітній компонент «Основи масової комунікації» та «Професійний імідж вчителя», спрямовані на розвиток навичок професійного та міжособистісного спілкування, риторичної майстерності, толерантної поведінки в освітньому середовищі. В межах ОК Вступ до спеціальності запропоновано ЗМ «Комунікація педагога в сучасному освітньому середовищі», у межах якого здобувачі знайомляться з особливостями публічної поведінки педагога, онлайн-комунікації, ведення професійних блогів і сторінок у соціальних мережах, дотриманням норм академічної та цифрової етики. У межах виробничої педагогічної практики акцентовано увагу на рефлексії щодо власного		
--	--	--	--	--	--

			професійного стилю та іміджу вчителя, а також на створенні цифрового портфолію, яке містить матеріали, що репрезентують майбутнього вчителя як активного, творчого й етичного фахівця.		
	Рекомендації Богдана ЗАБЛОЦЬКОГО, в.о. керівника навчально-наукового центру організації освітнього процесу	1.Відповідно до «Методичних рекомендацій щодо розробки, структури та змісту навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти на 2024–2025 н.р.», здійснено коригування назв окремих освітніх компонентів з метою приведення їх у відповідність до вимог нормативних документів та навчального плану. Зокрема: назву ОК 1 «Іноземна мова» змінено на «Іноземна мова (з елементами спеціалізації)»; назву ОК 2 «Українська мова у професійній комунікації» – на	1.Назви окремих освітніх компонентів відкориговано та приведено у відповідність до навчального плану. Зокрема, ОК 1 «Іноземна мова» перейменовано на «Іноземна мова (з елементами спеціалізації)»; ОК 2 «Українська мова у професійній комунікації» – на «Українська мова (за професійним спрямуванням)»; ОК 7 «Культура безпеки життєдіяльності, цивільний захист та охорона праці» – на «Безпека життєдіяльності, цивільний захист та охорона праці». 2. Обсяг ОК 24	Протокол кафедри №9 від 24.04.2025 р.	

		«Українська мова (за професійним спрямуванням)»; назву ОК 7 «Культура безпеки життєдіяльності, цивільний захист та охорона праці» – на «Безпека життєдіяльності, цивільний захист та охорона праці». 2.Відкоригувати обсяг ОК 24 Археологічна практика 3.Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21.06.2024 р. №734 у перелік вибірових компонентів (навчальні дисципліни) із загальноуніверситетського каталогу вибірових навчальних дисциплін загальної підготовки передбачити дисципліну «Базова загальна військова підготовка» (БЗВП).	«Археологічна практика» від кореговано з 4 кредитів (2 тиж. і 5 днів) до 3 кредитів (2 тиж.). 3. У переліку вибірових компонентів (навчальні дисципліни) із загальноуніверситетського каталогу вибірових навчальних дисциплін загальної підготовки передбачено дисципліну «Базова загальна військова підготовка» (БЗВП).		
	Рекомендації проєктної групи ОП (Леся Костюк, Степан Прийдун, Олексій Фік, Владислав Рудий)	1. Відкоригувати назву Спеціальності (014.03 Середня освіта (Історія). 2.Відредагувати мету ОП у відповідності до	1. Відкориговано назву Спеціальності (014.03 Середня освіта (Історія) на А4 Середня освіта за предметною	Протокол кафедри №9 від 24.04.2025 р.	

		стратегії розвитку освітньої, наукової та інноваційної діяльності Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка на 2015-2025 роки. 3. Відредагувати пункти «Орієнтація освітньої програми» та «Особливості програми» відповідно до її спеціальності. 4. Із п. «Придатність до працевлаштування» вилучити позицію 2340 – вчитель спеціальної освіти, оскільки вона не відповідає спеціальності. 5. Уточнити «Кадрове забезпечення» ОП. 6. Оновити електронні посилання на сторінки сайту ТНПУ. 7. Ввідкоригувати розділ 3. ОП «Форма атестації здобувачів вищої освіти»: конкретизувати форму атестації здобувачів; вимоги до	спеціальністю А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта); 2. Відкориговано мету ОП. Зокрема, визначено, що <i>метою</i> освітньої програми є підготовка висококваліфікованих фахівців з ґрунтовними знаннями з історичної та громадянської освітньої галузі, сучасними методиками навчання й сформованими загальними та фаховими компетентностями, необхідними для професійної діяльності в закладах загальної середньої освіти. Відредаговано пункти «Орієнтація освітньої програми» та «Особливості програми». Зокрема, уточнено, що <i>програма відповідає сучасному рівню розвитку історичної науки та має прикладну спрямованість на підготовку вчитель історії та громадянської освіти для закладів</i>		
--	--	--	---	--	--

		кваліфікаційного іспиту; механізми внутрішнього забезпечення якості вищої освіти; принципи та процедури забезпечення якості освіти. 8. ОК.23. «Пропедевтична практика» інтегрувати в обсязі 1,5 кредита в курс «Вступ до спеціальності» (1 семестр, 3 кредити). 10. Натомість, відповідно до методичних рекомендацій стейкхолдерів, запровадити ОК.22. «Етнографія та історія повсякдення: педагогічні студії для майбутнього вчителя» (3 кредити у 1 семестрі). 11. Відкоригувати «Структурно-логічну схему ОП» у відповідності із змінами у частині 2.1 «Перелік компонент ОП» 12. Відкоригувати загальні та фахові компетентності освітньої програми відповідно до «Методичних рекомендацій щодо	загальної середньої освіти. 4. Із п. «Придатність до працевлаштування» вилучено позиції 2322 Викладач закладу фахової перед вищої освіти; 3330 Асистент вчителя; 2359.2 Педагог-організатор; 2359.2 Організатор позакласної та позашкільної виховної роботи з дітьми; 3340 Лаборант (освіта). 5. Уточнено «Кадрове забезпечення» ОП: відкориговано вчені звання та посади Волік Н.В. (кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та релігієзнавства) та Ігнатенко Н.В. (доктор педагогічних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та релігієзнавства). 6. Оновлено електронні посилання на сторінки сайту ТНПУ. 7. Відкориговано розділ 3. ОП «Форма атестації здобувачів вищої освіти».		
--	--	---	---	--	--

		розроблення стандартів вищої освіти». 13.Привести у відповідність до оновленого переліку загальних та фахових компетентностей освітньої програми розділи: • розділ 4. «Матриця відповідності програмних компетентностей», • розділ 5. «Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідним компонентам освітньої програми».	Зокрема конкретизовано форму атестації здобувачів; вимоги до кваліфікаційного іспиту; механізми внутрішнього забезпечення якості вищої освіти; принципи та процедури забезпечення якості освіти. 8. ОК 22 «Курсова робота» інтегрувати у кількості 1 кредиту ЄКТС до ОК 8 «ОНД» (4 кредити). 9. ОК22. «Пропедевтична практика» інтегрована в обсяг 1,5 кредиту в ОК 8. «Вступ до спеціальності» (1 семестр, 4 кредити). У структуру ОК фахової підготовки інтегровано 10.ОК 19. «Етнографія та історія повсякдення: педагогічні студії для майбутнього вчителя» (3 кредити у 1 семестрі); ОК 20 «Громадянська освіта та основи правових знань», ОК 24 «Теорія і методика навчання громадянської освіти та основ правознавства»		
--	--	---	---	--	--

			11.ОК 4 «Політологія» переведено із розряду дисципліни загальної підготовки до вибіркової складової ОП. 12.Відкориговано «Структурно-логічну схему ОП» у відповідності із змінами у частині 2.1 «Перелік компонент ОП»: інтегровано ОК «Етнографія та історія повсякдення: педагогічні студії для майбутнього вчителя». 13. Загальні та фахові компетентності освітньої програми приведено у відповідність до «Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти». Розділи 4. «Матриця відповідності програмних компетентностей» та 5. «Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідним компонентам освітньої програми»		
--	--	--	---	--	--

			приведено у відповідність до оновленого переліку загальних та фахових компетентностей освітньої програми.		
3.	Результати опитувань зацікавлених сторін				
	Рекомендації стейкхолдерів-роботодавців (онлайн-опитування)	З метою підвищення якості практичної підготовки фахівців необхідно вдосконалити програми практик збільшити кількість видів практики	Удосконалено програму навчальної педагогічної практики та виробничої педагогічної практики, за результатами цієї роботи видано навчально-методичний посібник «Методика організації і проведення педагогічної практики студентів спеціальності середня освіта (історія) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти»; Каталог вибіркового дисциплін поповнено дисциплінами «Музеєзнавство та музейна практика», «Архівознавство та архівна практика».	Протокол кафедри №9 від 24.04.2025 р.	
		Рекомендуємо звернути увагу на розвиток ключових компетентностей для	Урахування даних рекомендацій можемо простежити через реалізацію таких		

		підвищення конкурентоспроможності випусників ОП на ринку праці, зокрема: аналітичне та критичне мислення, інформаційну та цифрову грамотність, комунікативну компетентність, управління проєктами, міжкультурну компетентність, підприємницькі навички, емоційний інтелект та соціальні навички, а також навички роботи з першоджерелами та архівними матеріалами.	загальних та фахових компетентностей ОП: ЗК 3; ЗК 5; ФК1; ФК3; ФК9; ФК10; ФК11; ФК 12; ФК14; ФК15; ФК17.		
	Зміни впроваджені за результатами міжвузівського науково-методичного семінару з удосконалення освітньої програми Середня освіта (Історія) (ТНПУ та Український державний університет імені М. Драгоманова).	1.Розглянути можливість розширити громадянознавчу складову освітньої програми відповідно до назви предметної спеціальності «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)» та розглянути можливість включення до фахової частини ОП дисципліни культурологічного спрямування. Ця пропозиція	Розширено фахову підготовку ОП за рахунок таких дисциплін: «Громадянська освіта та основи правових знань» (4 кредити, 7 семестр); ОК 23 «Теорія і методика навчання громадянської освіти та правознавства» (3 кредити, 8 семестр).	Протокол кафедри №10 від 21.05.2025 р.	

		сформульована в контексті запровадження іспиту з історії мистецтв під час вступу до магістратури за спеціальністю «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)». 2.Розглянути можливість інтегрувати ОК 22 Курсова робота у практичну складову навчальної/их дисципліни/н за фахом.			
	Рекомендації здобувачів вищої освіти (онлайн опитування)	Відкоригувати процедуру вибору вибіркового компоненту ОП (<i>«...при здійсненні вибору система автоматично перекидала на предмет який не обирали»; «можна вибрати лише 2 дисципліни, а вони усі цікаві...; Потрапляння у списки дисциплін, які не обирали»</i>)	Відкориговано процедуру вибору вибірових дисциплін. Розширено перелік спеціальних курсів: каталог вибірових дисциплін за фахом здобувача на 2025/2026 навчальний рік включає 41 дисципліну, що на 11 більше порівняно з 2024/2025 н. р. (30 дисциплін). Вперше запроваджено та проведено просвітницькі онлайн-зустрічі зі здобувачами 1–4 курсів на тему: «Вибіркові дисципліни в структурі	Протокол кафедри №9 від 24.04.2025 р.	

			освітньої програми: як зробити обґрунтований вибір».		
		<i>«Змінити обсяг практики; покращити консультування та доступність до матеріалів, практики; Оновити бази практики; Весь час йде на документацію і не залишається ресурсу на створення більш цікавих уроків; Покращити консультування керівника практики; Дати можливість проходити педагогічну практику за місцем проживання ; Проведення практик лише очно; Надати можливість вільного вибору місця проходження практики; Змінити обсяг археологічної практики (1-2 тижні); Збільшити обсяг практичних занять із методики (в ідеалі зробити таке на кожному курсі); Зменшити кількість не потрібної документації».</i>	Збільшено обсяг педагогічної практики: у 6-му семестрі вона становить 12 кредитів, у 8-му семестрі – також 12 кредитів. Пропедевтичну практику в обсязі 1,5 кредиту інтегровано в дисципліни «Вступ до спеціальності» (1-й семестр) та «Педагогіка» (3-й семестр). Уточнено тривалість археологічної практики: її обсяг скориговано з 4 кредитів (2 тижні і 5 днів) до 3 кредитів (2 тижні). З метою підвищення ефективності комунікації між студентами-практикантами та методистами кафедри запроваджено графік консультування, створено Viber-групу «Практика», а також оновлено курс «Педагогічна практика» у системі Moodle шляхом		

		<i>«Запровадити курс «Історія Японії; запровадити дисципліну «Історична географія»»».</i>	доповнення його методичними матеріалами. Переглянуто та актуалізовано методичні рекомендації до проходження педагогічної практики, зокрема, оновлено вимоги до звітної документації. Подано до друку навчально-методичний посібник <i>«Методика організації і проведення педагогічної практики студентів спеціальності Середня освіта (Історія) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти»</i>. Оновлено перелік баз для проходження педагогічної практики. До списку базових закладів додано академічний ліцей «Генезис» та ЗЗСО №4 м. Тернополя. Навчальна педагогічна практика проводиться в офлайн-форматі (за винятком студентів, які перебувають за кордоном; вони можуть проходити практику в	Протокол кафедри №8 від 2.04.2025 р.	
--	--	--	--	---	--

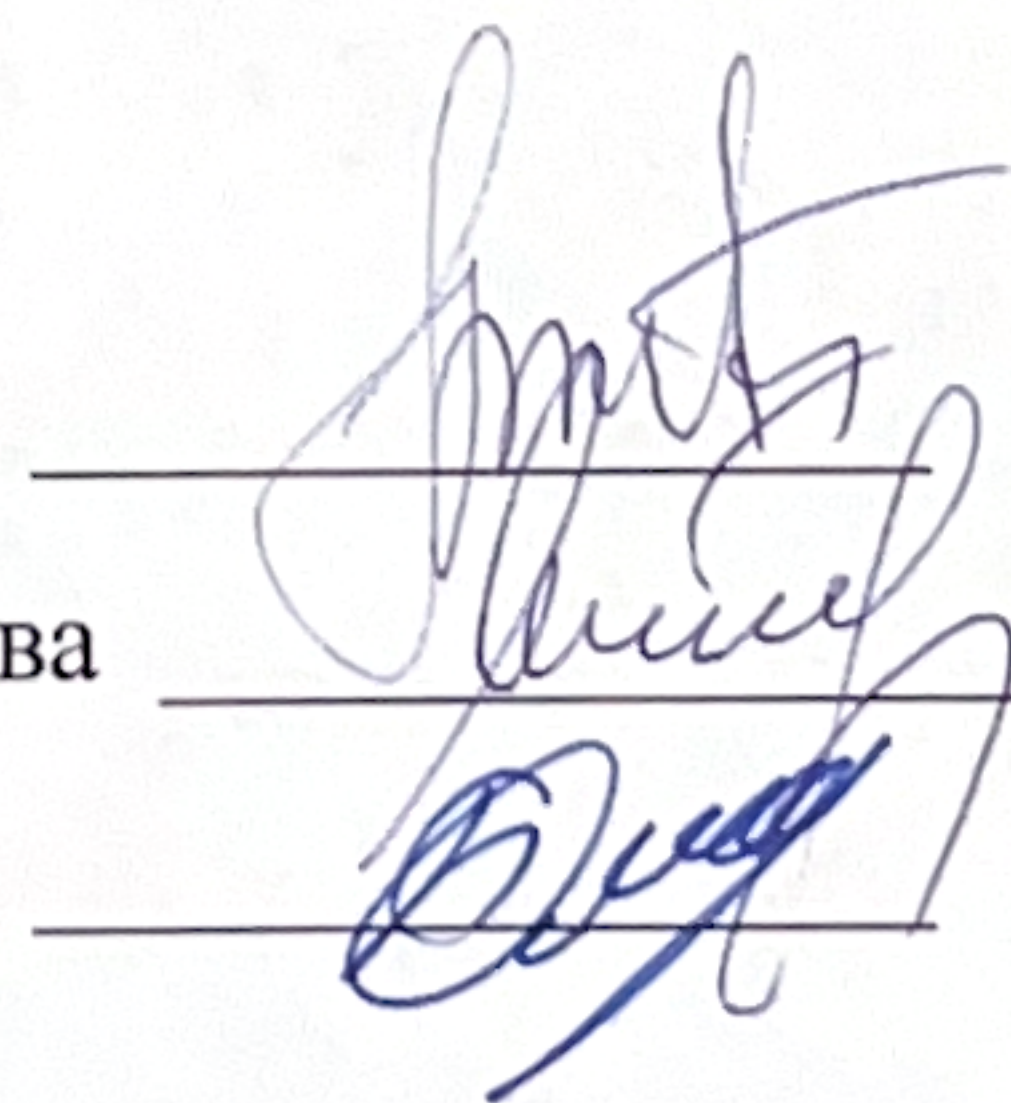
			онлайн-режимі в українських ЗЗСО). Виробничу педагогічну практику дозволено проходити за місцем проживання або майбутнього працевлаштування. Розширено вибіркову компоненту освітньої програми за рахунок навчальних дисциплін методичного спрямування, зокрема: «Педагогіка партнерства в освітньому середовищі НУШ», «Інклюзивне освітнє середовище НУШ», «Країни Європи та Америки у шкільному курсі нової історії», «Народознавство: теорія та методика навчання», «Країни Західної Європи у шкільному курсі новітньої історії». Методичне спрямування представлено також інваріантною освітньою компонентою «Вступ до спеціальності».		
--	--	--	--	--	--

			Історія Японії вивчається в межах освітньої ОК 20 «Історія країн Азії та Африки». Крім того, вибірковий блок доповнено дисциплінами, присвяченими вивченню історії країн Сходу, зокрема: «Держави Азії, Африки та Латинської Америки у шкільному курсі історії», «Економічне диво як феномен розвитку країн у новітній період». До каталогу вибірових дисциплін включено ОК «Історична географія» (3 семестр)		
--	--	--	---	--	--

Гарант освітньої програми

Завідувач кафедри всесвітньої історії та релігієзнавства

Керівник навчально-наукового центру якості освіти

Наталія ІГНАТЕНКО

Елла БИСТРИЦЬКА

Ольга ПЕЖИНСЬКА